

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Nauda/naudas Prasījumi](#) > [Aktīvu Aizsardzība, Kamēr Tiek Izskatīta Prasība ES Valstīs](#) Croatia

Aktīvu aizsardzība, kamēr tiek izskatīta prasība ES valstīs

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Kādi ir dažādie pasākumu veidi?

Izpildes likuma (*Ovršni zakon*) (*Narodne Novine (NN)*; Horvātijas Republikas Oficiālais Vēstnesis), Nr. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 73/17 un 131/20; turpmāk "OZ") trešajā iedaļā "Nodrošināšana ar pagaidu pasākumiem" (*Osiguranje*) ir paredzēti šādi pasākumi:

- nodrošināšana, piespiedu kārtā nosakot aizturējuma tiesības uz nekustamo īpašumu, — 28. sadaļa;
- nodrošināšana tiesā vai pie notāra ar aizturējuma tiesībām, pamatojoties uz pušu vienošanos, — 29. sadaļa;
- nodrošināšana tiesā un pie notāra ar priekšmetu īpašumtiesību nodošanu un tiesību nodošanu — 30. sadaļa;
- nodrošināšana ar pagaidu izpildi — 31. sadaļa;
- nodrošināšana ar pagaidu pasākumiem — 32. sadaļa;
- pagaidu noregulējuma pasākumi — 33. sadaļa.

Saskaņā ar OZ kā drošības pasākumus var noteikt tikai pasākumus, kas ir definēti kā tādi minētajā likumā vai citā likumā. Drošības pasākumi nav atļauti attiecībā uz priekšmetiem un tiesībām, uz kuriem saskaņā ar OZ nedrīkst attiecināt izpildi, ja vien minētais likums nenosaka citādi.

2 Kādi ir nosacījumi rīkojuma izdošanai par šiem pasākumiem?

2.1 Procesuālā kārtība

Kā (ilgtermiņa) pasākumu prasījumu piespiedu nodrošināšanas nolūkā OZ Jauj piemērot nodrošināšanu, nosakot aizturējuma tiesības uz nekustamo un kustamo īpašumu (piemēram, naudas prasījumiem, daļu no ienākumiem — algu, pensiju u. c., bankas kontu, vērtspapīriem un akcijām), un nodrošināšanu ar priekšmetu īpašumtiesību nodošanu un tiesību nodošanu. Nodrošināšana ar aizturējuma tiesību noteikšanu (aizturējuma tiesības nozīmē aizturēt puses aktīvus līdz brīdim, kad tiek apmierināta prasība pret to) var notikt brīvprātīgi vai piespiedu kārtā, savukārt nodrošināšana ar priekšmetu īpašumtiesību nodošanu un tiesību nodošanu var notikt tikai brīvprātīgi vai nu tiesas, vai notāra vadītā procesā.

Citi pasākumi, ko reglamentē OZ, ir nodrošināšana ar pagaidu izpildi, nodrošināšana ar pagaidu pasākumiem un pagaidu noregulējuma pasākumi. Minētos pasākumus par piespiedu kārtā izpildāmiem var noteikt tikai tiesa pēc kādas puses pieprasījuma vai *ex officio* (t. i., pēc savas iniciatīvas).

Rajona tiesas (*općinski sudovi*) ir kompetentas dot rīkojumus par nodrošināšanu un īstenot to, ja vien tas ar tiesību aktiem nav uzdots kādai citai tiesai, savukārt komercietu tiesas (*trgovački sudovi*) ir kompetentas dot rīkojumus par nodrošināšanu un īstenot to gadījumos, kad tās ir kompetentas dot rīkojumus par izpildi.

Jurisdikcija dot rīkojumus par nodrošināšanu un īstenot to *ex officio* ir tiesai, kurai ir jurisdikcija lemt par prasītāja priekšlikumu, ja vien likums nenosaka citādi.

Jurisdikcija lemt par priekšlikumiem un izpildīt nolēmumus nodrošināt naudas prasījumus, piespiedu kārtā nosakot aizturējuma tiesības uz nekustamo īpašumu, ir tiesai, kas uztur attiecīgo zemesgrāmatu, t. i., zemesgrāmatu, kurā jāveic ieraksts, pamatojoties uz izpildu dokumentu, kas nosaka naudas prasījumu. Šā pasākuma norīkošanas mērķis ir nodrošināt naudas prasījumu, ar ieraksta veikšanu nosakot aizturējuma tiesības uz nekustamo īpašumu. Aizturējuma tiesību ieraksta veikšanas sekas ir tādas, ka izpildi attiecībā uz konkrēto nekustamo īpašumu var veikt arī pret trešām personām, kuras vēlās iegādājas attiecīgo nekustamo īpašumu.

Tiesa var dot rīkojumu par naudas prasījuma nodrošināšanu, nosakot aizturējuma tiesības, pamatojoties uz pušu savstarpēju vienošanos, ja to kopīgi pieprasa prasītājs un atbildētājs attiecībā uz konkrētiem priekšmetiem, lai nodrošinātu naudas prasījumu. Tiesu, kuras teritoriālajā jurisdikcijā ir spriest par priekšlikumiem nodrošināt prasītāja naudas prasījumus par atbildētāja priekšmetiem un tiesībām, kā arī jurisdikciju nodrošināšanas īstenošanai nosaka, attiecīgi piemērojot OZ noteikumus par tiesu teritoriālo jurisdikciju izpildes procesos, lai izpildītu naudas prasījumus par atsevišķu veidu izpildes priekšmetiem. Tiesas protokolos registrē pušu vienošanos par prasījuma esību un tā termiņu, kā arī pušu vienošanos par to, ka prasījums ir nodrošināms, nosakot aizturējuma tiesības. Parakstītajam vienošanās dokumentam ir tāds pats spēks kā tiesas izlīgumam.

Naudas prasījuma nodrošināšana pie notāra ar aizturējuma tiesību noteikšanu, pamatojoties uz pušu savstarpēju vienošanos, ir iespējama, ja tam piekrīt kreditors un parādnieks. Šo vienošanos var noformēt kā notariālu dokumentu vai legalizētu privātu dokumentu, kurā ir ietverts arī parādnieka paziņojums par piekrišanu tam, ka attiecībā uz dažiem viņa priekšmetiem var tikt noteiktas aizturējuma tiesības.

Nodrošināšana tiesā ar priekšmetu īpašumtiesību nodošanu un tiesību nodošanu ir iespējama, pamatojoties uz pušu savstarpēju vienošanos par īpašumtiesību nodošanu (dažu atbildētāja priekšmetu īpašumtiesības nododot prasītājam, lai nodrošinātu prasītāja īpašu naudas prasījumu) vai dažu atbildētāja tiesību nodošanu (prasītājam tiem pašiem mērķiem), un to ieraksta tiesas sēdes protokolā. Var nodrošināt arī nākotnes prasījumus. Vienošanās dokumentam ir tādas pašas sekas kā tiesas izlīgumam. Tiesu, kurai ir teritoriālā jurisdikcija spriest par priekšlikumiem nodrošināt naudas prasījumus ar priekšmetu īpašumtiesību nodošanu un tiesību nodošanu, nosaka, attiecīgi piemērojot OZ noteikumus par tiesas teritoriālo jurisdikciju izpildes procesos attiecībā uz naudas prasījumiem par atsevišķu veidu izpildes priekšmetiem.

Nodrošināšana pie notāra ar priekšmetu īpašumtiesību nodošanu un tiesību nodošanu, t. i., akciju, daļu vai līdzdalības procentu nodošanu, ir iespējama, pamatojoties uz kreditora un parādnieka savstarpēju vienošanos, ko noformē kā notariālu dokumentu vai legalizētu privātu dokumentu. Notāra pilnvaras veikt individuālas nodrošināšanas darbības nosaka noteikumi par notāru juridisko adresi un darbības teritoriju.

Teritoriālā jurisdikcija spriest par pagaidu izpildes priekšlikumiem un īstenot šādu izpildi ir tiesai, kurai būtu bijusi jurisdikcija attiecībā uz izpildi, pamatojoties uz izpildu dokumentu. Rīkojumus par nodrošināšanu ar pagaidu izpildi dod tiesa, un tā arī īsteno šādu nodrošināšanu. Pamatojoties uz spriedumu, kas pieņemts civilprocesā, tiesa dod rīkojumu par pagaidu izpildi, lai nodrošinātu prasījumu, kas nav naudas prasījums un ko nevar nodrošināt ar pagaidu ierakstu publiskajā registrā, ja izpildes kreditors pierāda, ka tad, ja izpildi atliek līdz brīdim, kad spriedums stājas likumīgā spēkā, pastāv risks, ka izpilde būs neiespējama vai kļūs daudz sarežģītāka, un ja izpildes kreditors iesniedz nodrošinājumu par zaudējumiem, kas varētu rasties izpildes parādniekam šādas izpildes dēļ.

Teritoriālā jurisdikcija spriest par priekšlikumiem veikt nodrošināšanu ar pagaidu pasākumiem un īstenot šādus pasākumus ir tiesai, kurai būtu jurisdikcija attiecībā uz izpildi, pamatojoties uz izpildu dokumentu, uz kura pamata tika ierosināta nodrošināšana. Kritērijs, lai noteiktu, vai var dot rīkojumus par pagaidu pasākumiem, ir tas, vai prasītājs pierāda, ka pastāv risks, ka bez šādiem pasākumiem prasījuma izpilde būtu neiespējama vai ievērojami sarežģītāka. Konkrētos gadījumos tiesa var noteikt, ka pagaidu pasākums ir piemērojams tikai ar nosacījumu, ka tiek iesniegts nodrošinājums par zaudējumiem, kuri atbildētājam varētu rasties rīkojuma rezultātā. Pamatotā nolēmumā, kurā dod rīkojumu par pagaidu pasākumu, jābūt norādītai nodrošinātā prasījuma vērtībai, ieskaitot procentus un izdevumus, pasākumam, ko izmanto prasījuma nodrošināšanai, un termiņam, uz kādu tiek dots rīkojums (ne ilgākam par 50 dienām no brīža, kad ir izpildīti izpildes nosacījumi).

Pirms tiesvedības vai jebkāda cita civilprocesa uzsākšanas par prasījumu, kas tiek nodrošināts, teritoriālā jurisdikcija spriest par priekšlikumiem veikt nodrošināšanu ar pagaidu noregulējuma pasākumiem ir tiesai, kurai

citos gadījumos būtu bijusi jurisdikcija spriest par izpildes priekšlikumiem. Teritoriālā jurisdikcija īstentot pagaidu noregulējuma pasākumus ir tiesai, kurai citos gadījumos būtu bijusi jurisdikcija īstentot izpildi. Pēc procesa uzsākšanas jurisdikcija spriest par priekšlikumiem veikt nodrošināšanu ar pagaidu noregulējuma pasākumiem ir tiesai, kurā process uzsākts. Ja to pamato konkrētā gadījuma apstākļi, priekšlikumu var iesniegt arī tiesai, kurai ir teritoriālā jurisdikcija veikt izpildi. Tiesai, kurai būtu jurisdikcija spriest par izpildes pieteikumu, pamatojoties uz izpildu dokumentu, kas izstrādāts administratīvā procesā, ir arī jurisdikcija spriest par priekšlikumiem dot rīkojumus par pagaidu noregulējuma pasākumiem pēc šāda procesa izbeigšanas. Rīkojumus par pagaidu noregulējuma pasākumiem tiesa dod, pamatojoties uz pieteikumu, kas iesniegts pirms tiesas vai administratīvā procesa uzsākšanas vai tā laikā un pēc šo procesu izbeigšanas, līdz tiek veikta izpilde. Nolēmumiem, ar kuriem dod rīkojumus par pagaidu noregulējuma pasākumiem, ir tāds pats spēks kā izpildrakstiem. Pagaidu noregulējuma pasākumu veidi ir atkarīgi no tā, vai ar pagaidu noregulējuma pasākumu tiek nodrošināts naudas prasījums vai prasījums, kas nav naudas prasījums. Atkarībā no lietas apstākļiem tiesa vajadzības gadījumā var dot rīkojumu par vairākiem pagaidu noregulējuma pasākumiem.

Apgrūtinājumus, tiesības un aizliegumus attiecībā uz kustamu īpašumu, akcijām, daļām vai līdzdalības procentiem, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, t. i., notariālu dokumentu vai legalizētu privātu dokumentu, ieraksta registrā, kurā registrē kreditoru prasījumus, kam piemēro nodrošināšanu tiesā un pie notāra (Aizturējuma tiesību registers) (*Upisnik založnih prava*), un kuru glabā Finanšu agentūrā; minētais registers ir unikāla apgrūtinājumu, tiesību vai aizliegumu datubāze, savukārt nekustamā īpašuma aizturējuma tiesību vai īpašumtiesību izmaiņu ierakstīšanu registrē, veicot ierakstus zemesgrāmatās.

2.2 Galvenie noteikumi

Dodot rīkojumu par nodrošināšanu, piespiedu kārtā nosakot aizturējuma tiesības uz nekustamo īpašumu, tiesa pieņem nolēmumu par priekšlikumu nodrošināt naudas prasījumu, pamatojoties uz izpildu dokumentu, uz kura pamata nodibināts naudas prasījums. Nav īpašu prasību attiecībā uz rīkojuma došanu par nodrošināšanu, un tiesa, pamatojoties uz priekšlikumu, dod rīkojumu par nodrošināšanu un ieraksta prasītāja aizturējuma tiesības uz zemesgrāmatā ierakstītu nekustamo īpašumu, kā arī norāda prasījuma izpildāmību. Ja atbildētājs nav ierakstīts zemesgrāmatā kā nekustamā īpašuma īpašnieks, prasītājs kopā ar priekšlikumu iesniedz dokumentu, kas ir piemērots atbildētāja īpašumtiesību ierakstīšanai.

Prasītājs un atbildētājs, lai iesniegtu nodrošinājumu par prasītāja naudas prasījumu, iegūstot aizturējuma tiesības uz konkrētiem nodrošinājuma priekšmetiem, pēc abpusējas vienošanās var prasīt, lai tiesa prasītāja labā dod rīkojumu un īsteno aizturējuma tiesību registrāciju, piemēram, attiecībā uz atbildētāja nekustamo īpašumu, kustamo īpašumu, naudas prasījumu un citiem atbildētāja priekšmetiem un tiesībām, vai arī puses var panākt šādu vienošanos, to noformējot kā notariālu dokumentu vai legalizētu privātu dokumentu, kurā iekļauts parādnieka paziņojums par piekrišanu tam, ka attiecībā uz dažiem viņa priekšmetiem var tikt noteiktas aizturējuma tiesības. Parakstītajam tiesas ierakstam, t. i., notariālajam dokumentam vai legalizētajam privātajam dokumentam, ir tāds pats spēks kā tiesas izlīgumam pret personu, kura devusi piekrišanu tam, ka var tikt radītas tās priekšmetu vai tiesību aizturējuma tiesības. Pamatojoties uz šiem dokumentiem, lai panāktu nodrošinātā prasījuma izpildi, var tieši ierosināt izpildi pret trešo personu attiecībā uz priekšmetu, par kuru iegūtas aizturējuma tiesības, lai nodrošinātu prasījumu.

Puses var kopīgi prasīt, lai tiesa tiesas sēdes protokolā ieraksta to vienošanos par viena atbildētāja priekšmeta īpašumtiesību nodošanu prasītājam nolūkā nodrošināt prasītāja īpašo naudas prasījumu, vai lai tiesa šajā nolūkā nodod konkrētas atbildētāja tiesības prasītājam. Var nodrošināt arī nākotnes prasījumus. Šādu vienošanos var parakstīt kā notariālu dokumentu vai legalizētu privātu dokumentu. Šādā vienošanās dokumentā vajadzētu iekļaut noteikumu nodrošinātā prasījuma beigu termiņu un par to, kā šis termiņš tiks noteikts. Atbildētājs var arī būt persona, pret kuru prasītājam nav prasījuma, kas tiek nodrošināts, t. i., trešā persona, kura piekrīt šāda veida prasījuma nodrošināšanai. Šādu vienošanos var attiecināt arī uz tādu prasījumu nodrošināšanu, kas nav naudas prasījumi, tomēr šādā gadījumā vienošanās dokumentā jābūt norādītai prasījuma finansiālajai vērtībai. Prasījumam vajadzētu būt noteiktam vai nosakāmam. Vienošanās var papildināt ar atbildētāja paziņojumu par piekrišanu, kas ļauj prasītājam atbilstoši tiesas sēdes protokolam tieši pieprasīt izpildi pret atbildētāju nodrošinājuma priekšmeta nodošanai pēc tam, kad ir beidzies nodrošinātā prasījuma termiņš. Protokols, kurā ierakstīts šāds paziņojums, ir uzskatāms par izpildu dokumentu. Ja notiek zemesgrāmatā ierakstītu nekustamā īpašuma tiesību nodošana pēc vienošanās, attiecīgajā vienošanās dokumentā vajadzētu ietvert atbildētāja paziņojumu par piekrišanu tam, ka nodošanu var tieši ierakstīt zemesgrāmatā, pamatojoties uz vienošanos, un ka līdz ar ierakstu zemesgrāmatā tiesības uz nekustamo īpašumu tiek nodotas prasītājam, ar norādi, ka

nodošana veikta nolūkā nodrošināt prasītāja īpašu prasījumu. Ja vien nav noteikts citādi, atbildētājam ir atļauts turpināt izmantot priekšmetu, kura īpašumtiesības nodotas prasītājam, t. i., īstenot prasītājam nodotās tiesības, savukārt prasītājs ir tiesīgs pārdot tam nodoto īpašumu vai tiesības, kad ir beidzies viņa prasījuma termiņš, vai apgrūtināt nekustamo īpašumu ar ķīlu.

Rīkojumu par nodrošināšanu ar pagaidu pasākumu var dot, lai nodrošinātu naudas prasījumus, pamatojoties uz tiesas vai administratīvas struktūras lēmumu, kam vēl nav juridiska spēka, uz tiesā vai administratīvajā struktūrā panāktu izlīgumu, ja tajā noteiktā prasījuma termiņš vēl nav beidzies, vai uz notariālu lēmumu vai notariālu dokumentu, ja tajā noteiktā prasījuma termiņš vēl nav beidzies. Pamatojoties uz minētajiem dokumentiem, tiesa dod rīkojumu par pagaidu pasākumu, ja prasītājs pierāda, ka ir iespējams risks, ka bez nodrošinājuma prasījuma piedziņa būtu neiespējama vai ievērojami sarežģītāka. Risku uzskata par iespējamu, ja rīkojums par pagaidu pasākumu ir ierosināts, pamatojoties uz maksājuma rīkojumu vai izpildrakstu, kura pamatā ir publisks akts, kurš izdots atbilstoši publiskam dokumentam vai notāra legalizētam dokumentam, pārvedu vekselim vai čekam, un pret kuru savlaicīgi iesniegts iebildums; kriminālprocesā pasludinātu spriedumu par īpašumtiesību prasību, kuru iespējams pārskatīt tiesā; lēmumu, kas ir izpildāms ārvalstīs; spriedumu, kas pieņemts, pamatojoties uz uzņemšanu, un kas ir pārsūdzēts; tiesā vai administratīvā iestādē noslēgtu izlīgumu, ja tajā noteiktā prasījuma termiņš vēl nav beidzies, un kas ir pārsūdzēts ir apstrīdēts, kā to paredz tiesību akti; notariālu lēmumu vai dokumentu, ja tajā paredzētā prasījuma termiņš vēl nav beidzies, un kas ir pārsūdzēts, kā to paredz tiesību akti. Tiesa noraida priekšlikumu veikt nodrošināšanu ar pagaidu pasākumu, t. i., atsaukt konkrētu pagaidu pasākumu un apturēt procesu, ja atbildētājs pierāda, ka ir iespējams, ka riska nav vai ka tas ir beidzies.

Nodrošināšanu ar pagaidu noregulējuma pasākumu var ierosināt pirms tiesas vai administratīvā procesa uzsākšanas vai tā laikā un pēc šo procesu izbeigšanas, līdz tiek veikta izpilde. Priekšlikumā dot rīkojumu par pagaidu noregulējuma pasākumu prasītājam ir jāizklāsta prasība, kurā viņam precīzi jānorāda prasījums, ko viņš vēlas nodrošināt, jānosaka viņa prasītā pasākuma veids un termiņš un, vajadzības gadījumā, nodrošināšanas līdzeklis, kuru izmanto pagaidu noregulējuma pasākuma piespiedu izpildei, kā arī nodrošinājuma priekšmets. Priekšlikumā jābūt norādītiem faktiem, ar kuriem ir pamatota prasība dot rīkojumu par pagaidu noregulējuma pasākumu, un ietvertiem pierādījumiem, lai apstiprinātu minētos apgalvojumus. Prasītājam ir pienākums pievienot šādus pierādījumus priekšlikumam, ja tas ir iespējams. Rīkojumu par pagaidu noregulējuma pasākumu var dot, lai nodrošinātu nosacītus prasījumus, kuru termiņš nav beidzies, bet tas nav atļauts, ja ir izpildīti nosacījumi rīkojuma došanai par pagaidu pasākumu, ar kuru var sasniegt tādu pašu nodrošināšanas ietekmi. Rīkojumu par pagaidu noregulējuma pasākumu naudas prasījuma nodrošināšanai var dot, ja prasītājs pierāda, ka ir iespējama prasījuma pastāvēšana un ka pastāv risks, ka bez šāda pasākuma atbildētājs liegtu vai ievērojami sarežģītu prasījuma izpildi, atsavinot savu īpašumu, to slēpjot vai citādi atbrīvojoties no tā. Prasītājam nav jāpierāda risks, ja viņš pierāda, ka ir iespējams, ka ierosinātais pasākums radītu atbildētājam tikai nenozīmīgus zaudējumus; risku uzskata par pierādītu, ja prasījums ir jāizpilda ārvalstīs. Lai nodrošinātu prasījumu, kas nav naudas prasījums, rīkojumu par pagaidu noregulējuma pasākumu var dot, ja prasītājs pierāda, ka ir iespējama viņa prasījuma pastāvēšana un ka pastāv risks, ka bez šāda pasākuma atbildētājs liegtu vai ievērojami sarežģītu prasījuma izpildi, jo īpaši mainot pašreizējo situāciju, vai ja viņš pierāda, ka pasākums, iespējams, ir vajadzīgs, lai novērstu vardarbību vai nelabojama kaitējuma rašanos. Turklāt prasītājam nav jāpierāda risks, ja viņš pierāda, ka ir iespējams, ka ierosinātais pasākums radītu atbildētājam tikai nenozīmīgus zaudējumus; risku uzskata par pierādītu, ja prasījums ir jāizpilda ārvalstīs. Tiesa var dot rīkojumu par pagaidu noregulējuma pasākumu pēc prasītāja priekšlikuma, pat ja viņš nav pierādījis prasījuma pastāvēšanas un riska iespējamību, ar nosacījumu, ka viņš iepriekš tiesas noteiktā termiņā ir iesniedzis nodrošinājumu par zaudējumiem, ko atbildētājam varētu radīt rīkojums par pagaidu noregulējuma pasākumu un pasākuma īstenošana. Ja prasītājs nesamaksā nodrošinājumu noteiktajā termiņā, tiesa noraida nodrošināšanas priekšlikumu. Ņemot vērā lietas apstākļus, tiesa vajadzības gadījumā var dot rīkojumu par vairākiem pagaidu noregulējuma pasākumiem; ja konkrētajā lietā ir iespējams dot rīkojumu par vairākiem pagaidu noregulējuma pasākumiem, tiesa dod rīkojumu par to pagaidu noregulējuma pasākumu, kas ir vispiemērotākais nodrošinājuma mērķa sasniegšanai (ja visi šādi pasākumi ir vienlīdz piemēroti, tiesa dod rīkojumu par to pasākumu, kas ir vismazāk apgrūtināošs atbildētājam).

3 Šādu pasākumu priekšmets un būtība?

3.1 Pret kāda veida īpašumu šādus pasākumus var vērst?

Nodrošinājuma pasākumus un pagaidu noregulējuma pasākumus var attiecināt uz jebkuru parādniekam piederošu mantu vai tiesībām, piemēram, nekustamo īpašumu, kustamo īpašumu, naudas prasījumiem attiecībā uz algu, pensijām, naudas noguldījumiem bankas kontos vai krājkontos un citām īpašumtiesībām, ciktāl tās

saskaņā ar tiesību aktiem nav izslēgtas no izpildes vai ja nav juridiska ierobežojuma attiecībā uz izpildes piemērošanu attiecīgajiem priekšmetiem (piemēram, priekšmetiem, kas nav aprītē, lauksaimniecības zemei un lauksaimnieku saimniecības ēkām, ciktāl tās vajadzīgas tuvāko ģimenes locekļu iztikai un citu tādu personu iztikai, kuras ir jāatbalsta saskaņā ar likumu, utt.).

Ja naudas prasījums ir nodrošināts ar piespiedu kārtā noteiktu aizturējuma tiesību uz nekustamo īpašumu registrāciju zemesgrāmatā, tiesa noraida izpildes pieteikumu, ja izpilde tiek pieprasīta, lai apmierinātu nodrošināto prasījumu, kura pamatsumma ir mazāka vai vienāda ar 5300,00 EUR, neatkarīgi no norādes par prasījuma izpildāmību zemesgrāmatās un citos publiskos registros.

3.2 Kādas ir šādu pasākumu sekas?

Nekustamā īpašuma nodrošināšanu, nosakot aizturējuma tiesības (brīvprātīgi vai piespiedu kārtā, tiesā vai pie notāra), veic, ierakstot aizturējuma tiesības zemesgrāmatā, kurā registrēts nekustamais īpašums.

Ja tiesā vai pie notāra veic nodrošināšanu, kas saistīta ar priekšmetu īpašumtiesību nodošanu un tiesību nodošanu, prasītājs kļūst par priekšmeta vai tiesību īpašnieku, kad tiek izdarīts ieraksts tiesību aktos noteiktajās publiskajās grāmatās vai registros. Lai iesniegtu nodrošinājumu par prasītāja naudas prasījumu, iegūstot aizturējuma tiesības uz konkrētiem nodrošinājuma priekšmetiem, prasītājs un atbildētājs pēc abpusējas vienošanās var prasīt, lai tiesa prasītāja labā dod rīkojumu īstenot un īsteno šādas darbības:

registrē aizturējuma tiesības uz atbildētāja nekustamo īpašumu un kustamo īpašumu, nodod zemesgrāmatu tiesai pušu savstarpēju vienošanos par aizturējuma tiesību noteikšanu uz zemesgrāmatās neierakstīto nekustamo īpašumu vai nosaka aizturējuma tiesības attiecībā uz vērtspapīriem un akcijām. Šāda veida prasījuma nodrošināšana dod pieteikuma iesniedzējam (kreditoram) tiesības noregulēt prasījumus, izmantojot ar aizturējuma tiesībām nodrošināto objektu, kolīdz beidzies noilguma termiņš.

Nodrošināšana ar pagaidu izpildi — lai iesniegtu nodrošinājumu par nefinansiālu izpildi, ko nevar nodrošināt ar nosacītu registrāciju publiskā grāmatā, tiesa, pamatojoties uz spriedumu, kas pieņemts civiltiesvedībā, var dot rīkojumu par pagaidu izpildi.

Piemērojot pagaidu pasākumu, saskaņā ar kuru bankai nosaka aizliegumu pēc atbildētāja pieprasījuma izmaksāt no atbildētāja vai trešās personas konta tādu summu, par kuru izdots rīkojums piemērot pagaidu pasākumu, vai nosaka aizturējuma tiesības uz atbildētāja naudas prasījumu, tiek nodrošināts, ka atbildētāja naudas summu, kas tiek turēta bankā, nevar pārskaitīt trešai personai uz aizlieguma darbības laiku, izņemot lai samaksātu nodrošināto prasījumu.

Pagaidu noregulējuma pasākumi

- Lai nodrošinātu naudas prasījumu, var dot rīkojumu veikt jebkādu pasākumu, ar kuru var sasniegt šo mērķi, proti:

1. aizliegt atbildētājam atsavināt vai apgrūtināt kustamo īpašumu, konfiscēt šos priekšmetus un nodot tos prasītājam vai trešai personai glabāšanai;
2. konfiscēt un nodot skaidru naudu, vērtspapīrus un tamlīdzīgus instrumentus glabāšanā tiesai vai notāram;
3. aizliegt atbildētājam atsavināt vai apgrūtināt nekustamo īpašumu vai lietu tiesības, kas registrētas uz nekustamo īpašumu uz viņa vārda, un ierakstīt zemesgrāmatā paziņojumu par šādu aizliegumu;
4. aizliegt atbildētāja parādniekam brīvprātīgi izpildīt viņa saistības pret atbildētāju un aizliegt atbildētājam pieņemt šādu saistību izpildi, t. i., viņa prasījumu izpildi;
5. dot bankai rīkojumu atteikt maksājuma veikšanu no atbildētāja konta atbildētājam vai trešai personai pēc atbildētāja pieprasījuma par summu, attiecībā uz kuru dots rīkojums par pagaidu noregulējuma pasākumu.

- Lai nodrošinātu prasījumu, kas nav naudas prasījums, var dot rīkojumu veikt jebkādu pasākumu, ar kuru var sasniegt šo mērķi, proti:

1. aizliegt tā kustamā īpašuma atsavināšanu un apgrūtināšanu, pret kuru vērstas prasījums, kā arī to konfiscēt un nodot prasītājam vai trešai personai glabāšanai;
2. aizliegt atsavināt un apgrūtināt akcijas, daļas vai līdzdalības procentus, pret kuriem vērstas prasījums, un ierakstīt paziņojumu par aizliegumu akciju, daļu vai līdzdalības procentu registrā un, vajadzības gadījumā,

- tiesas sēdes protokolā; aizliegt izmantot vai īstenot tiesības, pamatojoties uz šādām akcijām, daļām vai līdzdalības procentiem, nodot akcijas, daļas vai līdzdalības procentus trešai personai pārvaldībai, izveidot pagaidu valdi uzņēmumā;
3. aizliegt atsavināt un apgrūtināt citas tiesības, pret kurām vērsts prasījums, un nodot šādu tiesību pārvaldību trešai personai;
 4. aizliegt atsavināt un apgrūtināt nekustamo īpašumu, pret kuru vērsts prasījums, vai lietu tiesības, kas registrētas uz nekustamo īpašumu, pret kuru vērsts prasījums, un ierakstīt zemesgrāmatā paziņojumu par aizliegumu; konfiscēt nekustamo īpašumu un nodot to prasītājam vai trešai personai glabāšanai;
 5. aizliegt atbildētāja parādniekam nodot atbildētājam priekšmetu, nodot tiesības vai izpildīt jebkādu citu nefinansiālu saistību, pret kuru vērsts prasījums;
 6. aizliegt atbildētājam veikt jebkuras darbības, kas var radīt zaudējumus prasītājam, un aizliegt jebkādas to priekšmetu pārveidojumus, pret kuriem vērsts prasījums;
 7. dot atbildētājam rīkojumu veikt konkrētas darbības, kas vajadzīgas, lai saglabātu kustamo vai nekustamo īpašumu vai priekšmetu pašreizējo stāvokli;
 8. atļaut prasītājam līdz lietas iztiesāšanai paturēt atbildētāja priekšmetus, kuri glabājas pie prasītāja un uz kuriem attiecas prasījums;
 9. atļaut prasītājam veikt konkrētas darbības vai iegūt konkrētus priekšmetus individuāli vai uz pilnvaras pamata, jo īpaši lai atjaunotu iepriekšēju situāciju;
 10. īslaicīgi atjaunot darbinieku darbā; samaksāt kompensāciju darba strīda laikā, ja tas ir vajadzīgs darbinieka iztikai un to personu iztikai, kuras darbiniekam saskaņā ar tiesību aktiem ir pienākums atbalstīt.

3.3 Cik ilgi šādi pasākumi ir spēkā?

Nodrošināšana tiesā un pie notāra ar aizturējuma tiesībām vai priekšmetu īpašumtiesību nodošanu un tiesību nodošanu parasti ir spēkā līdz procesa galīgai noslēgšanai.

Nolēmumā, kurā dod rīkojumu par pagaidu pasākumu, jābūt norādītai nodrošinātā prasījuma vērtībai, ieskaitot procentus un izdevumus, pasākumam, ko izmanto prasījuma nodrošināšanai, un termiņam, uz kādu tiek dots rīkojums. Šis termiņš nevar būt ilgāks par 15 dienām no brīža, kad ir izpildīti izpildes nosacījumi. Ja šis termiņš beidzas, pirms lēmums, uz kura pamata dots rīkojums par pagaidu pasākumu, kļūst izpildāms, tiesa pēc prasītāja pieprasījuma, kas iesniegts tiesai, pirms beidzies termiņš, uz kādu dots rīkojums par pagaidu pasākumu, pagarina šo termiņu ar nosacījumu, ka nav mainījušies nosacījumi, atbilstoši kuriem dots rīkojums par pasākumu.

Nolēmumā, ar kuru tiek dots rīkojums par pagaidu noregulējuma pasākumu, nosaka arī pasākuma termiņu, un, ja rīkojums par pasākumu dots pirms prasības iesniegšanas vai kāda cita procesa uzsākšanas, nolēmumā nosaka arī termiņu, kurā prasītājam jāceļ prasība, t. i., jāiesniedz priekšlikums uzsākt citu procesu, lai pamatotu pasākumu. Pēc prasītāja pieprasījuma tiesa pagarina pagaidu noregulējuma pasākuma termiņu, ja vien nav mainījušies nosacījumi, atbilstoši kuriem dots rīkojums par pasākumu.

4 Vai pasākumu var pārsūdzēt?

Var iesniegt apelāciju pret pirmajā instancē pieņemtu nolēmumu astoņu dienu laikā no pirmās instances nolēmuma izsniegšanas, ja vien OZ nav paredzēts citādi. Parasti apelācija neatliek nolēmuma izpildāmību. Apelācijas lietu izspriež apelācijas tiesa.

Apelāciju pret nolēmumu, kas pieņemts par priekšlikumu izdot pagaidu noregulējuma pasākumu, nenosūta pretējai pusei atbildes sniegšanai, un apelācijas tiesa pieņem nolēmumu par apelāciju 30 dienu laikā no tās saņemšanas.

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi pret notariālu dokumentu vai legalizētu privātu dokumentu nav pieejami, tomēr parādnieks var iesniegt iebildumus pret nodrošinājumu pie notāra īpašā tiesvedībā, kurā viņš apstrīd vienošanās. Trešās personas var iesniegt iebildumus pret nodrošināšanu pie notāra tiesas procesā saskaņā ar noteikumiem, ko piemēro attiecībā uz iebildumiem pret nodrošināšanu tiesā.

Pārskatīšana tiesā ir atļauta nodrošināšanas procesā tikai tad, ja otrajā instancē pasludinātais spriedums ir atkarīgs no būtiska vai procesuāla jautājuma risinājuma, kas ir svarīgs, lai nodrošinātu tiesību aktu vienveidīgu piemērošanu un visu pušu vienlīdzību to piemērošanā saskaņā ar tiesvedības noteikumiem. Lietas pārskatīšana nav atļauta, un iepriekšēja statusa atjaunošana ir atļauta tikai tad, ja ir nokavēts apelācijas vai iebildumu

iesniegšanas termiņš.

■ Lapa atjaunināta: 28/12/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.